

215

ภาพชีวิตครอบครัวที่ปรากฏในภาพยนตร์วิดีโอ

จิราภรณ์ ชาแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-781-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I1634 447X

Family Life in Movie Video

Miss Jiraporn Chakaew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of ArtS
Department of Mass Communication
Graduate School
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-781-4

จรรยาภรณ์ ช่างแก้ว : ภาพชีวิตครอบครัวที่ปรากฏในภาพยนตร์วิดีโอ (FAMILY LIFE IN MOVIE VIDEO) อ.ที่ปรึกษา : รศ.จุมพล รอดคำดี, 213 หน้า. ISBN 974-631-781-4

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาโครงสร้างครอบครัวไทย บทบาทและความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัวไทย และกลวิธีนำเสนอภาพชีวิตครอบครัวที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย โดยศึกษาจากภาพยนตร์ไทยที่เผยแพร่ และบันทึกลงในวิดีโอเทปแล้วในระหว่าง พ.ศ.2533-2535

ผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างครอบครัวส่วนใหญ่ที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวตามรูปแบบของครอบครัวสมัยใหม่ แต่มีลักษณะพิเศษตามแบบครอบครัวในอดีตคือมีการปฏิสัมพันธ์หรือไปมาหาสู่ และช่วยเหลือกันในเรื่องญาติพี่น้อง มีการแสดงความเคารพ เชื่อฟังญาติอาวุโสของครอบครัว และไม่สนับสนุนค่านิยมในเรื่องความสะดักสบายภายในครอบครัวซึ่งเป็นค่านิยมตามแบบครอบครัวสมัยใหม่

บทบาทและความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวนั้น พ่อหรือสามียังคงถูกกำหนดให้มีบทบาทในการหาเลี้ยงครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่แม่หรือภรรยาที่มีบทบาทในการเป็นแม่บ้านและดูแลลูก ทำให้พ่อหรือสามีเป็นผู้มีสิทธิและอำนาจเหนือสมาชิกอื่นในครอบครัว ยกเว้นญาติอาวุโสสูงสุดของครอบครัว นอกจากนี้แม่หรือภร่ายาก็ยังต้องมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประสานความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกในกรณีที่ทั้งสองเกิดความบาดหมางกันขึ้น ลูกหลานยังคงจะเคารพ เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำแนะนำตักเตือนของญาติผู้ใหญ่ ซึ่งจะเข้ามาช่วยเหลือและให้คำแนะนำ เมื่อมีปัญหาครอบครัวเกิดขึ้น ซึ่งล้วนแต่เป็นลักษณะตามครอบครัวในอดีตทั้งสิ้น ส่วนลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่ที่สามีและภรรยาต่างก็มีบทบาทในการทำงานหาเลี้ยงครอบครัว มีสิทธิและอำนาจทัดเทียมกันนั้นมิปรากฏน้อยมาก

ชีวิตครอบครัวในภาพยนตร์ทุกเรื่องล้วนมีปัญหา ซึ่งปัญหาที่พบมากที่สุดคือความไม่ซื่อสัตย์ของสามี และไม่ว่าภาพยนตร์จะเปิดเรื่องด้วยความสุขหรือความทุกข์ก็ตาม ภาพยนตร์มักจบลงด้วยการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของสมาชิกในครอบครัว โดยยึดหลักการให้อภัยกันตามวัฒนธรรมของสังคมไทยเป็นหลัก

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต จรรยาภรณ์ ช่างแก้ว
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [ลายมือ]
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C550167 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : FAMILY LIFE/MOVIE VIDEO

JIRAPORN CHAKAEW : FAMILY LIFE IN MOVIE VIDEO. THESIS ADVISOR:
ASSO.PROF.JOOMPOL RODCUMDEE. 213 PP. ISBN 974-631-781-4

The objective of this research are to study Thai family structure, role and the relationship of Thai family and the movie presentation about family life. The study is focused on Thai movies that are distributed in form of video during 1990-1992.

The result could be concluded as follow:

Most of Thai family structure that depicted through Thai movies were nuclear family in according to modern family structure. However there were some distinctive characteristics of old family such as the relationship, greeting or visiting and helping each other. Furthermore seniority in family is still performed very important, but the luxury and some values in modern family are really unacceptable.

For the role and relationship of family's members, father or husband was set to be provider while mother or wife was set to be housekeeper and taking care of their children. Father or husband have full power over other members except the olders in family. Moreover, mother or wife would also be the person who relieved the arguement between father and their children. Children still respected and believed their old relatives, advice when they were in trouble. The research found that there were less type of modern family which husband and wife were equal partner and have equal right and power.

In Thai movies, most of family were in trouble. The most popular problem was the honestless of husband. The movies always have happy ending basing on the rule of forgiveness which is one culture of Thai society.

ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิติ..... จิราภรณ์ ช่างแก้ว
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

ภาพชีวิตครอบครัวที่ปรากฏในภาพยนตร์วิดีโอ
นางสาว จิราภรณ์ ชาแก้ว
การสื่อสารมวลชน
รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เนบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤงสูรธรรม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชวัญเรือน กิตติวัฒน์)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของรศ. จุมพล รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้แนวคิดและคำแนะนำตลอดเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รศ.ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ ประธานการสอบ และ ผศ.ขวัญเรือน กิตติวัฒน์ กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ผู้ให้คำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่การทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครูทุกท่าน และผู้แต่งตำราหรือเอกสารทุกฉบับที่ได้ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณคุณครูคนแรกผู้เป็นบุพการีที่ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณมิตรผู้อารี คุณศศิลักษณ์ แจ่มสุข คุณอุณาวดี คงมันวัฒนา คุณศรีปาน รัตติกาลชลากรณ์ และคุณรัชณี ชนะพันธ์ ผู้ช่วยค้นหา เก็บข้อมูล จัดพิมพ์และเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

จิราภรณ์ ชาแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2. ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดการสร้างความเป็นจริงทางสังคมของสื่อมวลชน.....	12
แนวคิดเรื่องโครงสร้างครอบครัวในสังคมไทย.....	14
แนวคิดเรื่องบทบาทระหว่างสามี ภรรยา.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	25
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
การนำเสนอข้อมูล.....	26
4. โครงสร้างชีวิตครอบครัวที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย.....	27
5. การวิเคราะห์บทบาทและความสัมพันธ์ของสมาชิก.....	53
ในครอบครัวที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย.....	
ภาพยนตร์เรื่องปุกปุย.....	55

ภาพยนตร์เรื่องครั้งนี้โลกชุดไม่อยู่.....	63
ภาพยนตร์เรื่องบุญตั้งไข่.....	71
ภาพยนตร์เรื่องเมียพ่อขอไว้คน.....	77
ภาพยนตร์เรื่องแรงฤทธิ์พิฆาต.....	81
ภาพยนตร์เรื่องหัวใจห้องที่ 5	85
ภาพยนตร์เรื่องน้องเมีย.....	91
ภาพยนตร์เรื่องสงครามเมีย.....	96
ภาพยนตร์เรื่องเพราะฉะนั้น นั่นนะซี.....	101
ภาพยนตร์เรื่องโตแล้วต้องโต.....	107
ภาพชีวิตครอบครัวตามความสัมพันธ์ของสมาชิก.....	112
ในครอบครัวที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย	
6. การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอภาพชีวิตครอบครัวของภาพยนตร์ไทย.....	127
7. ภาพชีวิตครอบครัวตามการสร้างความเป็นจริงทางสังคมของสื่อภาพยนตร์.....	156
8. บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	178
รายการอ้างอิง.....	196
ภาคผนวก.....	199
ประวัติผู้เขียน.....	213

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางแสดงบทบาทระหว่างพ่อหรือสามีกับแม่หรือภรรยาที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย.....	36
ตารางแสดงปัญหา การแก้ปัญหาและผลที่เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกในครอบครัว.....	130
ตารางแสดงบทบาทของสมาชิกในครอบครัวกับผลของการแสดงบทบาทนั้น.....	161
ตารางแสดงสภาพชีวิตครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงในภาพยนตร์ไทย.....	171